

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Zámerom návrhu zákona je prebrať do zákona o dani z pridanej hodnoty

- články 2 a 3 smernice Rady (EÚ) 2017/2455 z 5. decembra 2017, ktorou sa mení smernica 2006/112/ES a smernica 2009/132/ES, pokiaľ ide o určité povinnosti týkajúce sa dane z pridanej hodnoty pri poskytovaní služieb a predaji tovaru na diaľku,

- smernicu Rady (EÚ) 2019/1995 z 21. novembra 2019, ktorou sa mení smernica 2006/112/ES, pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa predaja tovaru na diaľku a určitých domácich dodaní tovaru,

- rozhodnutie Rady (EÚ) 2020/1109 z 20. júla 2020, ktorým sa v reakcii na pandémiu COVID-19 menia smernice (EÚ) 2017/2455 a (EÚ) 2019/1995, pokiaľ ide o dátumy transpozície a uplatňovania,

- články 90 a 184 až 186 smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty,

- smernicu Rady (EÚ) 2018/1695 zo 6. novembra 2018, ktorou sa mení smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o obdobie uplatňovania voliteľného mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti v súvislosti s dodaním určitého tovaru a poskytovaním určitých služieb, ktoré sú náchylné na podvod, a mechanizmu rýchlejšej reakcie proti podvodom v oblasti DPH.

V súčasnosti platné pravidlá upravujúce tzv. zásielkový predaj tovaru v rámci EÚ do značnej miery nenapĺňajú zásadu zdanenia v mieste spotreby, keďže miesto dodania tovaru formou zásielkového predaja je v členskom štáte, v ktorom sa odoslanie alebo preprava tovaru skončí, len ak hodnota dodávok do tohto členského štátu presiahne hodnotu stanovenú smernicou 2006/112/ES v platnom znení (35 000 eur alebo 100 000 eur, pričom smernica 2006/112/ES v platnom znení stanovuje tohto limitu ponecháva na členské štáty), alebo si tento členský štát dodávateľ zvolí predtým, ako hodnota jeho dodávok dosiahne stanovenú hodnotu. Uplatňovanie súčasných pravidiel pre zásielkový predaj tovaru možno taktiež hodnotiť ako administratívne náročné a nákladné.

Zmenami a doplnením zákona o DPH dôjde k zadefinovaniu predaja tovaru na diaľku, a to predaja tovaru v rámci EÚ, ako aj predaja tovaru dovážaného z tretích území alebo tretích krajín, a k zmene pravidiel pre určenie miesta dodania takého tovaru. Miestom dodania tovaru predávaného na diaľku bude v súlade s navrhovanými pravidlami ten členský štát, v ktorom sa odoslanie alebo preprava tovaru pre zákazníka skončí.

Navrhuje sa vecné rozšírenie dobrovoľných osobitných úprav uplatňovania dane uvedených v § 68a a 68b zákona o DPH. Pokiaľ ide o prvú zo spomínaných osobitných úprav, tá sa bude, okrem telekomunikačných služieb, služieb rozhlasového vysielania a televízneho vysielania a elektronických služieb (digitálne služby), ktoré poskytuje zdaniteľná osoba neusadená v EÚ konečným spotrebiteľom, vzťahovať aj na iné služby poskytnuté touto osobou iným ako zdaniteľným osobám usadeným v niektorom z členských štátov EÚ, ktorých miesto dodania sa nachádza v dotknutom členskom štáte spotreby. Druhá zo spomínaných úprav sa okrem digitálnych služieb bude uplatňovať aj na iné služby poskytované nezdaniteľným osobám, ktorých miesto dodania je v členskom štáte spotreby, ako aj na predaj tovaru na diaľku v rámci EÚ a určité tuzemské dodania tovaru.

Taktiež sa navrhuje zrušenie oslobodenia od dane pri dovoze zásielok, ktorých hodnota nepresahuje 22 eur, nakoľko bolo identifikované, že toto oslobodenie narúša hospodársku súťaž

medzi dodávateľmi usadenými v EÚ a mimo EÚ. Za účelom zvýšenia dobrovoľnosti plnenia daňových povinností, pokiaľ ide o predaj tovaru na diaľku dovážaného z tretích území alebo tretích krajín nepodliehajúceho spotrebnej dani, vlastná hodnota ktorého nepresahuje sumu 150 eur (teda v prípadoch, kedy sú zásielky oslobodené od dovozného cla), sa navrhuje zavedenie novej dobrovoľnej osobitnej úpravy, prostredníctvom ktorej si budú môcť zdaniteľné osoby plniť povinnosti týkajúce sa podávania daňového priznania a platenia dane len v jednom členskom štáte, tzv. členskom štáte identifikácie.

V prípade dovozu tovaru nepodliehajúceho spotrebnej dani s vlastnou hodnotou nepresahujúcou 150 eur z tretích území alebo tretích krajín, ktorého preprava sa skončí v tuzemsku a pri ktorom sa nová osobitná úprava nevyužije, sa zavedie možnosť, aby osoba, ktorá na účet osoby, pre ktorú je tovar určený, predkladá tento tovar colným orgánom, mohla využiť osobitnú úpravu pre priznávanie a platbu DPH pri dovoze.

Článok 90 ods. 1 smernice 2006/112/ES ustanovuje povinnosť zaviesť do vnútroštátneho práva mechanizmus opravy základu dane v prípadoch zrušenia, odmietnutia, úplného alebo čiastočného nezaplatenia alebo zníženia ceny po dodaní tovaru alebo služby za podmienok, ktoré si tieto členské štáty stanovujú. Podľa ods. 2 cit. článku sa členské štáty môžu v prípade úplného alebo čiastočného nezaplatenia odchýliť od odseku 1. Judikatúra Súdneho dvora EÚ spresnila význam tohto ustanovenia v tom zmysle, že nie je možné úplne vylúčiť právo platiteľa dane znížiť základ dane v prípade, keď mu jeho odberateľ alebo tretia strana nezaplatili za dodanie tovaru alebo služby. Z uvedeného dôvodu sa navrhuje zaviesť možnosť opravy základu dane pri dodaní tovaru alebo služby, ak platiteľ dane, dodávateľ, nedostal zaplatené a jeho pohľadávka sa stala nevymožiteľnou.

Ak sa pohľadávka platiteľa dane za dodanie tovaru alebo služby stane nevymožiteľnou a platiteľ dane uplatní právo na zníženie základu dane, navrhuje sa v súlade s článkom 185 ods. 2 druhým pododsekom smernice 2006/112/ES uložiť odberateľovi, ktorý za toto dodanie nezaplatil a uplatnil si právo na odpočítanie dane, povinnosť opraviť odpočítanú daň.

Vplyvy návrhu zákona na rozpočet verejnej správy, na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, na podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, na informatizáciu spoločnosti a na služby verejnej správy pre občana sú uvedené v doložke vybraných vplyvov. Návrh zákona bude mať pozitívny a negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie, negatívny sociálny vplyv a nebude mať vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, na životné prostredie, na informatizáciu spoločnosti a ani na služby verejnej správy pre občana.

Predkladaný návrh zákona nebude mať vplyv na rozpočty obcí a vyšších územných celkov.

Návrh zákona nemá byť predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Predkladaný návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky a inými právnymi predpismi, medzinárodnými zmluvami a dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj v súlade s právom Európskej únie.

Účinnosť zákona sa navrhuje od 1. januára 2021 okrem ustanovení týkajúcich sa transpozície smernice (EÚ) 2017/2455 v platnom znení a smernice (EÚ) 2019/1995 v platnom znení, pri ktorých sa s ohľadom na rozhodnutie (EÚ) 2020/1109 navrhuje účinnosť od 1. júla 2021. Dĺžka legisvakancie, najmä nových pravidiel týkajúcich sa uplatňovania dane z pridanej

hodnoty pri elektronickom obchodovaní s tovarom, je dostatočná na to, aby sa podnikatelia a finančná správa mohli zodpovedne pripraviť na ich uplatňovanie.